

Dato: 25. april 2012
Kontor: Det Internationale Ud-
lændingekontor
Sagsbeh: Nicolai Holm Larsen
Sagsnr.: 2012-38-0005
Dok.: 387104

GRUND- OG NÆRHEDSNOTAT

vedrørende forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om et europæisk grænseovervågningssystem (Eurosur)

KOM(2011)873

Sagen er omfattet af retsforbeholdet. Da der er tale om en videreudvikling af Schengen-reglerne, har Danmark efterfølgende mulighed for at tilslutte sig.

Resumé

Sagen er omfattet af retsforbeholdet. Da der er tale om en videreudvikling af Schengen-reglerne, har Danmark efterfølgende mulighed for at tilslutte sig. Forslaget til forordningen vedrører oprettelsen af et europæisk grænseovervågningssystem (Eurosur). Forslaget har til formål at styrke kontrollen med Schengen-området ydre grænser ved at gøre det muligt for medlemsstaterne og EU's grænseagentur (Frontex) systematisk at udveksle operationelle oplysninger og forbedre samarbejdet i forhold til grænsekontrolaktiviteter. Forslaget har hverken lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser og vurderes ikke at være i strid med nærhedsprincippet. Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger til forslaget. Fra regeringens side er man overordnet positiv over for forslaget.

1. Baggrund

Det fremgår af Stockholm-programmet fra december 2009, at Det Europæiske Råd ser frem til udviklingen af et europæisk grænseovervågningssystem (Eurosur) ved Schengen-områdets ydre syd- og østgrænser. Dette

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

skal ske ved at indføre en ordning, der anvender moderne teknologi, og som støtter medlemsstaterne og fremmer interoperabilitet og ensartede standarder for grænseovervågning. Det skal sikres, at der etableres det nødvendige samarbejde mellem medlemsstaterne indbyrdes og med EU's grænseagentur (Frontex) om udveksling af overvågningsdata. Der bør også kunne skabes mulighed for samarbejde med tredjelande.

Det fremgår af konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde den 23.-24. juni 2011, at det europæiske grænseovervågningssystem vil blive videreudviklet som en prioritet. Det skal være operationelt senest i 2013, og det skal gøres muligt for de myndigheder i medlemsstaterne, som udfører grænseovervågningsaktiviteter, at udveksle operationelle oplysninger og forbedre samarbejdet.

Kommissionen har på den baggrund fremsat forslag til forordning om et europæisk grænseovervågningssystem (Eurosur).

Forslaget vil skulle behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure, jf. Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF) artikel 294, hvorefter der kræves enighed mellem Europa-Parlamentet og Rådet.

Det danske retsforbehold

Forslaget fremsættes efter TEUF tredje del, afsnit V. Forslaget vil derfor være omfattet af Danmarks forbehold vedrørende retlige og indre anliggender. Protokollen om Danmarks stilling, der er knyttet til Lissabontraktaten, vil på den baggrund finde anvendelse.

Ifølge protokollens artikel 1 deltager Danmark ikke i Rådets vedtagelse af foranstaltninger, der foreslås i henhold til TEUF tredje del, afsnit V, og ifølge artikel 2 er ingen af de foranstaltninger, der er vedtaget i henhold til TEUF tredje del, afsnit V, bindende for eller finder anvendelse i Danmark.

Da denne forordning udbygger Schengen-reglerne, skal Danmark i henhold til artikel 4 i protokollen træffe afgørelse om, hvorvidt Danmark vil gennemføre forordningen i sin nationale lovgivning inden seks måneder efter forordningens vedtagelse.

2. Indhold

Forslaget er fremsat efter TEUF artikel 77, stk. 2, litra d).

Forslaget til forordning har til formål at styrke kontrollen med Schengen-områdets ydre sø- og landegrænser. Kontrollen med luftgrænserne er ikke omfattet af forslaget.

Det er hensigten med forslaget at gøre det muligt for medlemsstaterne og Frontex systematisk at udveksle operationelle oplysninger og forbedre samarbejdet i forhold til grænsekontrolaktiviteter ved at udvikle et grænseovervågningssystem.

Formålet med systemet er at forbedre medlemsstaternes og Frontex' situationerkendskab og evne til at reagere derpå. Herved vil muligheden for at forebygge ulovlig indvandring og kriminalitet på tværs af de ydre sø- og landegrænser kunne styrkes.

Det foreslås, at Frontex skal gøres ansvarlig for opbygningen af systemet, samt for koordinationen heraf. Samtidig skal medlemsstaterne hver især oprette et nationalt koordinationscenter, som skal stå for levering af nationale data til systemet.

Medlemsstaterne skal opdele deres ydre sø- og landegrænser i såkaldte grænseafsnit, som på grundlag af risikoanalyser og hændelser skal tildeles et specifikt risikoniveau af Frontex. De nationale koordinationscentre og Frontex skal på baggrund af det tildelte risikoniveau træffe foranstaltninger for at sænke risikoniveauet. Medlemsstaterne kan i den forbindelse og i overensstemmelse med bestemmelserne i EU's forordning om oprettelse af et europæisk agentur for forvaltning af det operative samarbejde ved EU-medlemsstaternes ydre grænser anmode Frontex om bistand til kontrol og overvågning af de ydre grænser.

Det foreslås, at systemet alene skal rumme data om hændelser og depersonaliserede genstande. Systemet vil således ikke generelt omfatte persondata. Oplysninger, der kan udveksles, kan for eksempel være oplysninger om hændelser vedrørende ulovlig indvandring, grænseoverskridende kriminalitet, naturkatastrofer eller menneskeskabte krisesituationer.

Eksisterende og regionale netværk mellem medlemsstaterne og tredjelande vil blive knyttet til Eurosur via de nationale koordinationscentre.

Det er hensigten, at eksisterende oplysninger, kapaciteter og systemer i andre EU-agenturer skal udnyttes bedst muligt i grænseovervågningssystemet.

met. Det foreslås således, at der skal etableres et samarbejde mellem Frontex og andre EU-agenturer, såsom EU's satellitcenter, Det Europæiske Agentur for Søfartssikkerhed, Europol og EU's fiskerikontrolagentur.

Det forventes, at Eurosur vil blive operationel i anden halvdel af 2013.

3. Gældende dansk ret

Forslaget giver ikke anledning til at redegøre for gældende dansk ret.

4. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Da forslaget er omfattet af det retlige forbehold, har det som udgangspunkt hverken lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

Såfremt Danmark vælger at tilslutte sig forslaget, vil der i forbindelse med gennemførelsen heraf skulle tages stilling til finansieringen af de statsfinansielle konsekvenser.

Eventuelle udgifter til oprettelse og drift af et nationalt koordinationscenter i Danmark er endnu ikke fastlagt. Det bemærkes, at der ifølge forslaget vil være mulighed for støtte fra EU's fonde til oprettelsen af det nationale koordinationscenter.

Udgifterne på EU's budget til forslaget beløber sig til mellem 95,5 og 136,7 millioner euro svarende til en dansk finansieringsandel på mellem 1,91 og 2,734 millioner euro.

5. Høring

Forslaget er sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Dansk Røde Kors, Amnesty International, Dansk Flygtningehjælp, Rådet for Etniske Minoriteter, Institut for Menneskerettigheder, Advokatsamfundet, Udenrigsministeriet, Statsministeriet, Rigspolitiet, Finansministeriet, Vækst og Erhvervsministeriet, Social- og Integrationsministeriet, Beskæftigelsesministeriet, Udlændingestyrelsen, Københavns Kommune, Danske Regioner, LO, DA, Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgiverforeninger, FTF, KTO, Lederne, KL, Akademikernes Central Organisationer, Offentlig Ansattes Organisationer og Søfartsstyrelsen.

6. Nærhedsprincippet

Kommissionen vurderer, at det foreliggende forslag til forordning ikke er i strid med nærhedsprincippet, idet grænseovervågningssystemet følger en decentraliseret tilgang, hvor de nationale koordinationscentre danner grundlag for samarbejdet, mens Frontex får en koordinerende rolle.

Forslaget vurderes på den baggrund ikke at være i strid med nærhedsprincippet.

7. Andre landes kendte holdninger

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdning til sagen.

8. Foreløbig dansk holdning

Fra dansk side er man overordnet positiv over for forslaget.

9. Europa-Parlamentet

Forslaget til forordning behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure (TEUF artikel 294), der indebærer, at forslaget skal behandles i Europa-Parlamentet.

Europa-Parlamentets holdning kendes endnu ikke.

10. Orientering af andre af Folketingets udvalg

Grundnotatet sendes – udover til Folketingets Europaudvalg – til Folketingets Udvalg for Udlændinge og Integration.